

ประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลหนองผักนาก
เรื่อง ข้อกำหนดและวิธีการติดตั้งบ่อดักไขมันบำบัดน้ำเสียในอาคาร

ตามความในข้อ ๖ ของข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลหนองผักนาก เรื่อง การติดตั้งบ่อดักไขมันบำบัดน้ำเสียในอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๖ กำหนดให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารที่มีการระบายน้ำทิ้งลงหรือไหลไปสู่แหล่งระบายน้ำ และยังไม่มีความหมายใดกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับการกำจัดน้ำมันและไขมันสำหรับอาคารประเภทนั้น ทำการติดตั้งบ่อดักไขมันตามมาตรฐานที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศกำหนดนั้น

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองผักนาก จึงได้กำหนดมาตรฐานแบบบ่อดักไขมัน วิธีการก่อสร้างบ่อดักไขมัน และรายละเอียดบ่อดักไขมันเพื่อบำบัดน้ำเสีย เพื่อให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองผักนาก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ใช้ในการดำเนินการก่อสร้างและติดตั้ง ดังนี้

๑. รูปแบบบ่อดักไขมัน

บ่อดักไขมันสามารถสร้างได้หลายแบบ และมี ๔ รูปแบบตามความเหมาะสม โดยคิดจากปริมาณน้ำเสียที่เกิดจากครัวเรือน ห้องน้ำ ลานซักล้าง และสภาพของพื้นที่ที่จะทำการก่อสร้าง ดังนี้

๑.๑ บ่อดักไขมันแบบสำเร็จรูป การติดตั้งสำหรับใช้ในครัวเรือนที่พักอาศัยทั่วไป โดยการเลือกขนาดปริมาตรตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

๑.๒ บ่อดักไขมันแบบวางขอบซีเมนต์ การติดตั้งใช้งานเหมาะสมสำหรับบ้านเรือนทั่วไปและสถานประกอบการที่มีขนาดเล็ก เช่น ร้านอาหาร โดยประยุกต์ใช้วางขอบซีเมนต์สำเร็จรูปบ่อดักไขมัน ได้การติดตั้งฝังไว้บนพื้นดินหรือใต้ดิน และกักเก็บน้ำเสียได้อย่างน้อย ๖ ชั่วโมง

๑.๓ บ่อดักไขมันแบบสร้างในที่ การติดตั้งใช้งานเหมาะสมสำหรับสถานที่ประกอบการขนาดใหญ่ เช่น ภัตตาคาร ศูนย์อาหาร โรงอาหาร และตลาด การติดตั้งโดยสร้างบ่อดักไขมันบนพื้นที่และสามารถกักเก็บน้ำเสียอย่างน้อย ๖ ชั่วโมง

๑.๔ บ่อดักไขมันอย่างง่าย การติดตั้งสำหรับใช้ในครัวเรือนที่พักอาศัยทั่วไปตามความเหมาะสมแบบภูมิปัญญาของชาวบ้านที่ประดิษฐ์ใช้เองในครัวเรือน โดยใช้วัสดุที่หาง่ายๆ ในท้องถิ่น ตัวอย่างเช่น ถังดักไขมันแบบนำถังเปล่ามาประยุกต์ใช้เป็นถังดักไขมันอย่างง่ายและประหยัด เหมาะกับการใช้ในบ้านเรือน

๒. วิธีการก่อสร้างบ่อดักไขมัน

๒.๑ บ่อดักไขมันชนิดสำเร็จรูป อาจติดตั้งบนพื้นหรือฝังในพื้นที่สำหรับบ้านพักอาศัยภายในแยกเป็นสองส่วน คือ ส่วนที่เป็นตะแกรงกรองเศษอาหาร และส่วนที่ดักไขมัน

๒.๑.๑ วัสดุและอุปกรณ์ในการก่อสร้าง ในการติดตั้งตามมาตรฐานของผู้ผลิตประกอบด้วย

- (๑) บ่อดักไขมันแบบสำเร็จรูปที่จำหน่ายตามร้านสุขภัณฑ์ท้องตลาด(ขนาดเล็ก)
- (๒) ท่อ PVC ขนาด ๒ นิ้ว หรือตามขนาดของท่อน้ำเข้าและออกจากบ่อดักไขมัน
- (๓) คีมตัดท่อ PVC หรือ ใบเลื่อยเหล็ก
- (๔) ข้อง PVC และข้อต่อตรง PVC ขนาด ตามที่ระบุในข้อ (๒)

/๒.๑.๒ วิธีการก่อสร้าง....

๒.๑.๒ วิธีการก่อสร้าง (วิธีการติดตั้งตามมาตรฐานของผู้ผลิต)

(๑) วางบ่อดักไขมันสำเร็จรูป ในบริเวณที่อยู่ใกล้อ่างล้างจาน และพื้นที่ความราบเรียบเสมอกัน หรืออาจฝังลงพื้นโดยให้ระดับท่อเข้าของบ่อดักไขมันอยู่ต่ำกว่าระดับสื่อน้ำอ่างล้างจานและท่อน้ำออกอยู่สูงกว่าระดับพื้น

(๒) วัดระยะท่อ PVC จากท่อน้ำทิ้งที่ต่อจากสื่อน้ำอ่างล้างจานถึงตำแหน่งท่อน้ำเข้าบ่อดักไขมันสำเร็จรูป และวัดระยะท่อ PVC จากท่อน้ำออกของบ่อดักไขมันจนถึงท่อระบายน้ำสาธารณะหรือคูคลองตามธรรมชาติ

(๓) ตัดท่อ PVC ทั้งสองช่วงตามขนาดที่วัดในข้อ (๒) ด้วยคีมตัดท่อหรือใบเลื่อยเหล็ก

(๔) ต่อดักไขมัน PVC จากอ่างล้างจานเข้ากับท่อน้ำเข้าบ่อดักไขมันด้วยข้องอ PVC จากนั้นต่อท่อน้ำทิ้งบ่อดักไขมันด้วยข้อต่อตรง PVC ลงสู่ท่อระบายน้ำสาธารณะ คู คลองธรรมชาติอาจทาด้วยน้ำยาประสานท่อ และยึดท่อด้วยสายรัดกับพื้นหรือผนัง

๒.๒ บ่อดักไขมันแบบติดตั้งในที่แบบวงขอบซีเมนต์ สำหรับบ้านพักอาศัย สถานประกอบการ

๒.๒.๑ วัสดุและอุปกรณ์ในการก่อสร้าง

(๑) ปูนซีเมนต์ปอร์ตแลนด์

(๒) ทรายหยาบและทรายละเอียด

(๓) เหล็กเส้นกลม RB ขนาด \varnothing ๙ มิลลิเมตร

(๔) วงขอบซีเมนต์สำเร็จรูป (ในท้องตลาดมีจำหน่ายโดยทั่วไป)

- มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ตั้งแต่ขนาด ๐.๘๐ เมตร สูง ๐.๓๐-๐.๔๐ เมตร

- มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ตั้งแต่ขนาด ๑.๐๐ เมตร สูง ๐.๓๕-๐.๔๐ เมตร

- มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ตั้งแต่ขนาด ๐.๘๐ เมตร สูง ๐.๔๐-๐.๔๕ เมตร

(๕) ท่อ PVC ชั้น ๘.๕ ท่อน้ำเข้า ขนาด \varnothing ๗๕ มิลลิเมตร หรือตามรูปแบบ หรือมีขนาดใหญ่กว่าท่อน้ำออก ขนาด \varnothing ๑๐๐ มิลลิเมตร หรือตามรูปแบบหรือใหญ่กว่า (ผลิตตามมาตรฐาน มอก.๑๗ - ๒๕๓๕)

๒.๒.๒ วิธีการก่อสร้าง

(๑) ขุดลึกลงไป โดยดูระดับท่อน้ำที่ออกจากแหล่งกำเนิดน้ำเสียมาเข้าท่อน้ำเข้าบ่อดักไขมัน (ตามรูปแบบ) โดยขุดให้มีความกว้างโดยรอบขนาดของท่อ คสล. ประมาณ ๐.๘๐ - ๑.๐๐ เมตร หรือตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่ เมื่อขุดได้ระดับแล้วรู้ว่าดินกันหลุมมีความหนาแน่นพอที่จะรับน้ำหนักบ่อดักไขมัน คสล. ได้หรือไม่เมื่อพิจารณาแล้ว ให้ดำเนินการ ดังนี้

กรณีดินมีความแข็งแรงและแน่นพอที่รับน้ำหนักได้ ให้ทำการใส่ทรายหยาบกันหลุมบดอัดแน่นความหนาประมาณ ๑๐ เซนติเมตร ได้เลย

กรณีมีความอ่อนนุ่มหรือเป็นดินเหนียว ให้ทำการตอกเสาเข็ม (ขนาดของเสาเข็มให้ เป็นไปตามหลักทางด้านวิศวกรรมโยธา) แล้วใส่ทรายรองพื้นที่แน่นหนา ความหนา ๑๐ เซนติเมตร ให้เสาเข็มพื้นทรายรองพื้นขึ้นมาประมาณ ๒ - ๓ เซนติเมตร

(๒) ผูกเหล็กเส้นกลมขนาด \varnothing ๙ มิลลิเมตร ฐานและโครงสร้างของตัวบ่อดักไขมัน

(๓) เทคอนกรีตอัตราส่วน ๑:๒:๔ ที่ฐานพื้นบ่อดักไขมันก่อน โดยให้เนื้อคอนกรีตหุ้มหัวเสาเข็มประมาณ ๒ - ๓ เซนติเมตร

(๔) นำวงขอบซีเมนต์สำเร็จรูปฯ มาวางที่คอนกรีตกันหลุมที่เตรียมไว้ โดยตั้งขอบวงซีเมนต์ เป็นแบบปิดกันก็ให้วางได้เลย แต่ถ้าเป็นวงขอบซีเมนต์ฯ ธรรมดา เมื่อวางแล้วให้ทำการยาแนวด้วยปูนทรายที่กันวงขอบซีเมนต์ เพื่อป้องกันรั่วซึม จากนั้นเอาวงขอบซีเมนต์วางซ้อนทับตามจำนวนที่ได้กำหนดไว้ และยาแนวรอบต่อตามรูปแบบโดยอัตราส่วนผสมปูนทราย ยาแนว ปูน:ทราย เท่ากับ ๑:๑ พร้อมทั้งทำการเจาะ ต่อท่อระบายน้ำตามรูปแบบ กลบฝังดิน โดยรอบตัวบ่อให้แน่นและปิดฝาปูนทองตลาด

(๕) การต่อรับน้ำเข้าและน้ำออกจากบ่อดักไขมัน ให้ทำการต่อรับท่อน้ำทั้งที่ออกจากจุดปรุงอาหารหรือจากจุดล้างจานหรือภาชนะอื่น ๆ ที่มีไขมันเกาะติด โดยใช้ท่อ PVC ชั้น ๘.๕ ขนาดขึ้นอยู่กับรูปแบบหรือความเหมาะสม แต่ขนาดของท่อต้องไม่เล็กกว่าท่อเดิมที่ออกมา ส่วนน้ำทิ้งให้ต่อกับท่อ PVC ชั้น ๘.๕ ขนาด (ตามรูปแบบ) หรือใหญ่กว่า โดยให้ต่อรับน้ำที่ออกจากบ่อดักไขมัน ไปลงแหล่งน้ำสาธารณะหรือรางน้ำ คู คลอง ตามพื้นที่นั้น ๆ โดยไม่ให้ปากท่อที่ออกจมอยู่ในน้ำ เพื่อให้ น้ำมีการระบายออกจากตัวบ่อดักไขมันได้ดี

๒.๓ บ่อดักไขมันแบบสร้างในที่ สำหรับสถานประกอบการขนาดใหญ่

๒.๓.๑ วัสดุและอุปกรณ์ในการก่อสร้าง

(๑) ปูนซีเมนต์ปอร์ตแลนด์

(๒) ทรายหยาบ

(๓) เหล็กเส้นกลม RB ขนาด \varnothing ๙ มิลลิเมตร

(๔) ท่อ PVC ชั้น ๘.๕ ท่อน้ำเข้าขนาด \varnothing ๗๕ มิลลิเมตร หรือตามรูปแบบ หรือขนาดใหญ่กว่าท่อน้ำออกขนาด \varnothing ๑๐๐ มิลลิเมตร หรือตามรูปแบบหรือใหญ่กว่า (ผลิตตามมาตรฐาน มอก. ๑๗ - ๒๕๓๒)

๒.๓.๒ วิธีการก่อสร้าง

(๑) ขุดลึกลงไป โดยระดับท่อน้ำที่ออกจากแหล่งกำเนิดน้ำเสียมาเข้าท่อน้ำเข้าบ่อดักไขมัน (ตามรูปแบบ) โดยขุดให้มีความกว้างโดยรอบขนาดของท่อ คสล. ประมาณ ๐.๘๐ - ๑.๐๐ เมตร หรือตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่ เมื่อขุดได้ระดับแล้วรู้ว่าดินกันหลุมมีความหนาแน่นพอที่จะรับน้ำหนักบ่อดักไขมัน คสล. ได้หรือไม่ เมื่อพิจารณาแล้ว ให้ดำเนินการ ดังนี้

กรณีดินมีความแข็งแรงและแน่นพอที่รับน้ำหนักได้ ให้ทำการใส่ทรายหยาบกันหลุมบดอัดแน่น ความหนาประมาณ ๑๐ เซนติเมตร ได้เลย

กรณีมีความอ่อนนุ่มหรือเป็นดินเหนียว ให้ทำการตอกเสาเข็ม (ขนาดของเสาเข็มให้เป็นไปตามหลักทางด้านวิศวกรรมโยธา) แล้วใส่ทรายรองพื้นอัดแน่น ความหนา ๑๐ เซนติเมตร ให้เสาเข็มพื้นทรายรองพื้นขึ้นมาประมาณ ๒ - ๓ เซนติเมตร

(๒) ผูกเหล็กเส้นกลมขนาด \varnothing ๙ มิลลิเมตร ฐานและโครงสร้างของตัวบ่อดักไขมัน

(๓) เทคอนกรีตอัตราส่วน ๑:๒:๔ ที่ฐานพื้นบ่อดักไขมันก่อน โดยให้เนื้อคอนกรีตหุ้มหัวเสาเข็มประมาณ ๒-๓ เซนติเมตร

(๔) ประกอบแบบต้องใช้ไม้แบบที่มีผิวเรียบไม่ปิดงอ แล้วยึดค้ำยันแบบให้แน่นหนาป้องกันการไม่ให้แบบระเบิดหรือโก่งงอเสียรูป จากนั้นให้ทำการเอาน้ำสะอาดรดไม้แบบให้ทั่ว จึงทำการเทคอนกรีตอัตราส่วน ๑:๒:๔ ลงไปในไม้แบบโครงสร้างและให้ทำการกระทุ้งคอนกรีตไปด้วย เพื่อไม่ให้คอนกรีตเป็นฟองอากาศ เพราะจะมีการรั่วซึมได้

(๕) การถอดไม้แบบ ให้ทำการถอดไม้แบบได้หลังจากเทคอนกรีตประมาณ ๓ - ๕ วัน แล้วให้ตรวจสอบดูว่ามีรอยร้าวซึมหรือไม่ ถ้ามีให้ทำการอุดทันที

(๖) การต่อรับน้ำเข้าและน้ำออกจากบ่อดักไขมัน ให้ทำการต่อรับท่อน้ำทิ้งที่ออกจากจุดปรุงอาหารหรือจากจุดล้างจานหรือภาชนะอื่นๆ แต่ต้องไม่มีขนาดเล็กกว่าของเดิมที่ออกมา ส่วนน้ำทิ้งให้ต่อรับน้ำทิ้งที่ออกจากบ่อดักไขมัน ไม่ลงแหล่งระบายน้ำสาธารณะหรือรางน้ำ คู คลอง ตามพื้นที่นั้นๆ โดยไม่ให้ปากท่อที่ออกจมอยู่ในน้ำ เพื่อให้มีการระบายน้ำทิ้งที่ออกจากบ่อดักไขมันได้ดี

๒.๔ บ่อดักไขมันอย่างง่าย

การติดตั้งสำหรับใช้ในครัวเรือนที่พักอาศัยทั่วไปตามความเหมาะสมแบบภูมิปัญญาของชาวบ้านที่ประดิษฐ์ใช้ในครัวเรือน โดยใช้วัสดุที่หาง่ายๆ ในท้องถิ่น ตัวอย่างเช่น ถังดักไขมันแบบนำถังเปล่ามาประยุกต์ใช้เป็นถังดักไขมันอย่างง่ายและประหยัด เหมาะกับการใช้ในบ้านเรือน

๓. รายละเอียดบ่อดักไขมันเพื่อบำบัดน้ำเสีย

บ่อดักไขมันเป็นอุปกรณ์สำหรับแยกไขมันไม่ให้ไหลปนไปกับน้ำทิ้ง และช่วยดักเศษอาหารด้วยในตัว โดยตัวบ่อบ้างได้ ๒ ส่วน ซึ่งเชื่อมต่อกัน ส่วนที่ ๑ จะมีตะแกรงดักขยะซึ่งใช้ในการดักเศษอาหาร ตะแกรงนี้สามารถแยกออกมาได้ เพื่อให้สามารถนำเศษอาหารออกไปทิ้งและทำความสะอาดได้ ส่วนน้ำจะไหลผ่านตะแกรงลอดแผ่นกันเข้ ส่วนที่ ๒ ซึ่งจะทำหน้าที่ดักไขมัน คือจะขังน้ำเสียไว้ระยะหนึ่ง เพื่อให้ไขมันและน้ำมันที่ปะปนอยู่ในน้ำลอยขึ้นมาบนผิวน้ำ ซึ่งเมื่อสะสมจนมีปริมาณมากก็สามารถตักออกไปทิ้งได้ ส่วนน้ำที่ถูกแยกเอาไขมันออกก็จะไหลออกทางช่องระบายน้ำต่อไป

๔. การใช้งานและการดูแลรักษา

๔.๑ ต้องติดตั้งตะแกรงดักขยะก่อนเข้าบ่อดักไขมัน

๔.๒ ต้องไม่ทะลวงหรือแทงผลึกให้เศษขยะไหลผ่านตะแกรงเข้าไปในบ่อดักไขมัน

๔.๓ ต้องไม่นำตะแกรงดักขยะออกไม่ว่าจะชั่วคราวหรือถาวร

๔.๔ ต้องหมั่นโกยเศษขยะที่ดักกรองไว้ได้หน้าตะแกรงออกสม่ำเสมอ

๔.๕ ห้ามเอาน้ำจากส่วนอื่นๆ เช่น น้ำล้างมือ น้ำอาบ น้ำซัก น้ำฝน ฯลฯ เข้ามาในบ่อดักไขมัน

๔.๖ ต้องหมั่นตักไขมันออกจากบ่อดักไขมันอย่างน้อยทุกสัปดาห์ นำไขมันที่ตักได้ใส่ภาชนะที่ปิดมิดชิดและนำรวมไปกับขยะมูลฝอย เพื่อให้สามารถนำไปกำจัดต่อไป

๔.๗ ต้องหมั่นตรวจดูท่อระบายน้ำที่รับน้ำจากบ่อดักไขมัน หากมีไขมันอยู่เป็นก้อน หรือคราบ ต้องทำตามข้อ ๔.๖ ถึ้นมากกว่าเดิม

ทั้งนี้ ผู้สนใจสามารถติดต่อขอรับแบบแปลนการก่อสร้าง และสอบถามรายละเอียด เพิ่มเติมได้ที่ กองช่าง องค์การบริหารส่วนตำบลหนองผักนาก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ในวันและเวลาราชการ โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

(นายอำนาจ เพ็ชรวงษ์)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองผักนาก